

turistično društvo

Dobrna

TURISTIČNO DRUŠTVO
DOBRNA

1955 – 2025

DOBRNO V PARKU

I FEEL
SLOVENIA

SLOVENIA
GREEN
DESTINATION
BREZZE

 **Turistična zveza
Slovenije**

Javni zavod za turizem, šport in kulturo
Dobrna

**DOBRA
DOBRNA**

- 4 NAĖOVOR ŹUPANA
- 6 POZDRAV PREDSEDNIKA
TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
- 8 POZDRAV PREDSEDNICE
TURISTIČNEGA DRUŠTVA DOBRNA
- 12 ZAČETKI TURIZMA NA DOBRNI
- 14 PO STEZAH SPOMINOV
- 16 SEZNAM PREDSEDNIKOV,
NAGRAJENCEV IN ČASTNIH ČLANOV
- 18 ORGANIĖRAM DRUŠTVA

- 20 SEKCIJA LJUDSKE PEVKE
- 22 SEKCIJA FANTJE IZ ZAVRHA
- 24 SEKCIJA VINOĖRADNIKI
- 30 SEKCIJA STARODOBNIKI
- 32 SEKCIJA FOTOGRAFI
- 34 UREJEN KRAJ JE ODSEV SRČNIH LJUDI
- 38 VTISI PRIŠLEKA
- 40 RAZISKOVANJE IN USTVARJALNOST
UČENCEV OŠ DOBRNA V PROJEKTU
TURIZMU POMAĖA LASTNA ĖLAVA
- 42 ĖALERIJA

NAGOVOR ŽUPANA

Občina Dobrna

Dobrna, turistična destinacija z bogato zgodovino, s prvimi zapisi o zdravilnem vrelecju že iz leta 1403, torej pred 622 leti, z blago klimo, z neokrnjeno naravo, s številnimi možnostmi za rekreacijo in šport, z ohranjeno zgodovinsko, stavbno, kulturno in naravno dediščino, je biser in znamka, s katero se njeni prebivalci vedno poistovetijo, je ponos domačinov, ko je svet stoletja spoznaval to našo lepo deželo, Slovenijo. Tudi danes je tako.

Dobrna, še bolj kot domačini, cenijo in prepoznavajo njeno vrednost obiskovalci in turisti, ki k nam prihajajo od vseh strani. Radi povedo, da uživajo ob blagodejnih učinkih termalne vode, izjemnih ljudeh in bogati ponudbi naših Term.

Živeti 600 let s turizmom zagotovo zaznamuje prostor in ljudi. Tako je Dobrna, kljub svoji relativni majhnosti, znana po velikem številu vil – bogati kulturni in stavbni dediščini, edinstven 220 letni zdraviliški park je duša Term in neprecenljiva naravna vrednota tega prostora.

Zagotovo je prednost turizma v tem, da vsa infrastruktura in ponudba, ki jo skupnost in turistični ponudniki gradijo za razvoj turizma in obiskovalce turističnih destinacij, bogati tudi življenjski prostor in življenje domačinov, kar daje življenju v turističnih okoljih večjo vrednost in kvaliteto.

Skozi zgodovino so se lastniki in turizem v Dobrni spreminjali ter dejavnost prilagajali potrebam in duhu časa in tudi danes je tako. Terme Dobrna z večstoletno tradicijo termalnega zdravilišča, s sodobnimi

medicinskimi spoznanji in vedenjih o blagodejnih učinkih in vplivih termalne vode na človeka, so paradni konj našega turizma.

Turizem smo ljudje, hoteli ali ne, povezani v prostoru in času, kjer ustvarjamo zgodovinska, poslovna, kulturna in vsa druga razmerja potrebna za sobivanje, za trženje in razvoj potencialov skupnega prostora, gospodarstva in prebivalcev. Vse to in še marsikaj je turizem, izjemno pomembna gospodarska panoga, ki v tej državi ustvarja nekaj maj kot 10 % BDP in zaposluje cca 10 % delovnih ljudi. Tako tudi v Dobrni skoraj ni gospodinjstva, da ne bi bil kdo član našega turističnega društva, ki letos praznuje že 70 let delovanja.

Spoštovane članice in člani Turističnega društva Dobrna. Iskrene čestitke za 70 let delovanja, kar predstavlja ustvarjalno dobo skoraj treh generacij in kaže, kako močno so Dobrnčani navezani na n turizem. Turistično društvo Dobrna je pomembno stičišče in prostor za prostovoljno druženje ljudi – podobnih interesov in želja. S številnim članstvom in mnogimi posamezniki ste izjemen promotor našega turizma doma in po svetu, ste promotor naše turistične destinacije, naše dediščine in kulinarike tega prostora.

Spoštovani člani Turističnega društva Dobrna, iskrena in velika zahvala za vse kar dobrega, za naš turizem in naše ljudi, udejanjate v Občini Dobrna in v širšem prostoru.

Martin Brecl,
župan Občine Dobrna

SPOŠTOVANE TURISTIČNE PROSTOVOLJKE IN TURISTIČNI PROSTOVOLJCI!

Gostoljubnost ni le vljudna gesta ali dobrodošlica – je temelj naše identitete, naše prepoznavnosti in naša globoko ukoreninjena vrednota. Slovenija jo že stoletja izkazuje skozi odprta srca in pridne roke, ki obiskovalcem ne ponudijo le lepih razgledov, temveč tudi občutek domačnosti. Prav zato je gostoljubnost več kot le beseda – je način življenja, ki nas povezuje in navdihuje.

Letos Turistična zveza Slovenije obeležuje 120 let svojega obstoja. Nastala je leta 1905 z jasnim ciljem – povezovati turistična društva, krepiti lokalne skupnosti in skrbno varovati naravno ter kulturno dediščino. Danes, po več kot stoletju delovanja, naše poslanstvo ostaja enako, a bogatejše za izkušnje mnogih generacij. Vrednote, kot so sodelovanje, trajnost, prostovoljstvo in ponos na lokalno okolje, ostajajo jedro našega delovanja tudi v sodobnem času.

V tem duhu ni presenetljivo, da v srcu Savinjske doline, ob sotočju Dobrnice in Topličice, že sedem desetletij uspešno deluje tudi Turistično društvo Dobrna. Ustanovljeno leta 1955, na pobudo takratnega direktorja zdravilišča, gospoda Zmaga Likarja, društvo ni nikoli zgolj »izvajalo nalog«. Skozi desetletja je postalo srce lokalnega dogajanja, povezovalac generacij in nosilec številnih projektov, ki so kraj obogatili – estetsko, kulturno in družbeno.

Dobrna, z več kot 600-letno zdraviliško tradicijo, ni le zgodovinski biser, temveč tudi kraj, kjer gostoljubnost živi v praksi. Tu se duh skupnosti prepleta z naravnimi danostmi, stoletne krošnje kostanjev v parku pa še danes šepetajo zgodbe znanih in neznanih obiskovalcev, ki so tukaj našli zdravje, mir in navdih.

Zgodbe, kot je najdaljši »štrudl«, ki združi domačine, društva in ustanove, ali trgatev potomke stare trte na stopnišču pri cerkvi, so več kot le prijetni dogodki – so dokazi, da skupnost diha skupaj. Da se znanje, tradicija in veselje prenašajo iz roda v rod. Prav takšna povezanost in srčnost sta gonilo slovenskega turizma, in prav tu, v Dobrni, to čutimo še posebej močno.

Ob tej slovesni priložnosti se želim zahvaliti vsem, ki že desetletja soustvarjate zgodbo Turističnega društva Dobrna. Naj bo ta jubilej priložnost za ponos, a tudi za pogled v prihodnost – v kateri bodo sodelovanje, ohranjanje tradicije in skrb za skupno dobro še naprej temelj vašega delovanja.

Iskrene čestitke ob 70-letnici – naj bo prihodnost Dobrne še bolj svetla, domača in gostoljubna.

Turizem smo ljudje!

Dominik S. Černjak,
predsednik Turistične zveze Slovenije

Turistično društvo Dobrna 1955 – 2025

POZDRAV MARIJE DEU VREČER predsednice Turističnega društva Dobrna

Jubilej je čas, ko se ozremo na prehojeno pot. Turistično društvo Dobrna ima v kraju dolgo zgodbo. Na splošno imajo vsa društva v Dobrni tradicijo, saj v kraju tvorijo in ustvarjajo kulturno in družabno življenje, skrb za naravo, okolje, varstvo stavbne dediščine in še marsikaj.

Naše društvo je bilo ustanovljeno na pobudo takratnega vodstva toplic, ker so se zavedali, da brez sodelovanja kraja in njegovih ljudi Dobrna ne bo uspešna, saj se je počasi ponovno vzpenjala na trgu in pridobivala svoj ugled med slovenskimi zdravilišči.

Tradicija, termalna voda, neokrnjena narava, srednjegorska mila klima, ugodne prometne povezave vse to so prednosti Dobrne. Potrebno pa je bilo pridobiti delavce, domačine pa tudi od drugod. Skoraj ni bilo družine, da ne bi vsaj eden ali dva delala v takratnih Toplicah Dobrna. Ko listamo po starih dokumentih oz. seznamu članov društva, lahko ugotovimo, da ni bilo družine, da vsaj en član ne bi bil včlanjen v domače turistično društvo.

Prvotna naloga društva je bila spodbujati ljudi k sodelovanju, spodbujati k urejanju okolice, prirejanju prireditev, mnogo pa je bilo tudi prostovoljnega dela. Prve sprehajalne poti, prve klopi, prve informacijske table so v kraju postavili s pomočjo toplic prav člani turističnega društva.

Časi so se spreminjali, z njimi tudi mobilnost, potrebe po delu v industriji in Rudniku Velenje so se povečale, domačini so se ozirali tudi po zaslužku druge, v zameno

pa so prihajali tudi od drugod. Prijaznost in gostoljubnost, ne le do gostov, tudi do novih občanov, je bila velika prednost, zato smo številni poiskali svoj dom prav v Dobrni.

Mnogi so v svoje domove sprejemali goste – tradicija sobodajalcev je bila zelo visoka. Turistično društvo je v času velikega obiska Dobrne imelo zaposleno osebo, ki je skrbela za namestitve pri domačinih. Prihajali so gostje iz Hrvaške, Srbije in drugih držav.

Kako pa danes?

V mislih imam zadnjih trideset let, oz. čas po osamosvojitvi, v času preoblikovanja zdravilišča v delniško družbo Terme Dobrna.

Članstvo v Turističnem društvu Dobrna je še vedno številno, čeprav z naravnim upadom delno usiha, se pa trudimo za vzgojo podmladka. Še vedno smo eno najštevilnejših društev v kraju in na ta način izražamo pripadnost lokalni skupnosti.

Veliko dela je prevzela Občina Dobrna z ustanovitvijo Zavoda za turizem, šport in kulturo. Tako smo dobili novega sogovornika, ki nam je v veliko pomoč, bodisi pri informacijski dejavnosti, pri nudenje prostora za naše delovanje ...

Tudi organizacija našega dela je terjala spremembe. Organizirali smo se v sekcije, ki danes uspešno delujejo. Iz organigrama, ki je natisnjen v sredini brošure, lahko ugotovite, kako razvejana je naša dejavnost.

Fantje iz Zavrha – brez njih ne bi bilo največje butare in posledično tudi ne največ butar na cvetno nedeljo, ki krasijo stopnišče do cerkve. Lepa gesta za ohranjanje verskih običajev in hkrati pozdrav pomladi. Pa največji adventni venec v centru Dobrne, pa pobuda za jaslice in razvoj prireditve Praznična Dobrna, različne delavnice starih obrti...

Ljudske pevke Dobrna so se organizirale znotraj turističnega društva. Vaje, prve obleke, prvi CD, številni koncerti v domači dvorani in nastopi izven Dobrne, obilica dobre domače hrane, s katero so obogatile naše prireditve, so prispevale Ljudske pevke, ki so se kasneje organizirale v samostojno društvo Arnika, kar pa ne pomeni, da z našim društvom ne sodelujejo več.

Vinogradniki Dobrne, ustanovljeni kot samostojna sekcija 2013, so praznovali že 10 let uspešno prehojene poti.

Posebno mesto v našem društvu imajo »starodobniki«, skupina članov, ki gojijo ljubezen predvsem do starih koles, avtomobilov, pa tudi kakšen star motor imajo. Preberite več o njih.

Sekcija fotografov, najmanjša sekcija, ki pa je nepogrešljiva, saj ravno s pomočjo te sekcije imamo zbranih na tisoče fotografij, starih zapisov. Sekcija organizira tudi srečanje fotografov, tako so doslej zbrali in poslikali vso stavbno dediščino in vso premično dediščino Dobrne. Sodelujejo na razstavah, pripravljajo razstave, predvsem pa so aktivni na družabnih omrežjih.

Komisija za okolje, to je najstarejša »sekcija«, ki letno skrbi in spodbuja občane k lepši urejenosti kraja. V preteklosti smo prirejali tudi cvetlični sejem, ki pa je prav zaradi mobilnosti in ponudbe v bližnjih vrtnarstvih zamrl. Komisija je bila predvsem zelo pohvalna do individualnih hiš pa tudi do javnih in zasebnih površin, ki so bile namenjene tudi turizmu. Znala je biti tudi utemeljeno kritična, včasih uspešna, včasih prezrta.

Vsi člani, ne glede na sekcije, pa smo se zbrali in še zbiramo ter pripravljamo številne prireditve, delavnice, izobraževanja. Veseli smo, če nas potrebuje šola, vrtec, CUDV ali kakšno drugo društvo v kraju. Enako tudi mi poprosimo za pomoč, predvsem KUD Dobrna za nastope, pa DU z Veselimi vižarji, gasilce, lovce. Posebno mesto v društvu imajo naši najmlajši – učenci OŠ Dobrna, ki izvajajo številne raziskovalne naloge, uporabne tudi v turistične namene.

Želimo si, da bi bil naš podmladek številčnejši oz. članstvo v društvu pomlajeno, saj bomo le tako lahko na mlajši rod prenesli naša vedenja, izkušnje in skrb za ohranjeno dediščino Dobrne.

Dobrna je prijazen kraj predvsem po zaslugi njenih ljudi. Med njimi je veliko medsebojnega razumevanja, povezanosti in solidarnosti. Tu se krepi skupnost. Kako spoštljivi so drug do drugega, ponazarja tudi lepa navada otrok, ki vljudo pozdravijo starejše; to je v prvi vrsti zasluga dobre vzgoje doma in v šoli. Tega v mestih ne doživiš, nam v številnih priložnostih povedo obiskovalci Dobrne. Zato je lepo biti Dobrčanka. Le nadaljuje se naj ta tradicija, čeravno naselitev centra kraja v novih blokih ni najboljša popotnica za razvoj domačnosti. Ali tudi mi postajamo "spalno naselje"? Tudi naša naloga je, da poskušamo te prebivalce spodbuditi k sodelovanju in jih navdušiti s prireditvami in zanimivimi dogodki. Življenje v Dobrni je privilegij, imamo najlepšo naravno okolico brez industrije, termalno vodo, veliko vodnih izvirov, velik park z delom za medgeneracijsko povezovanje, urejeno infrastrukturo, šolo, vrtec, zdravstvo, dostopnost do prometnih povezav.

To je raj na zemlji, kot je davno zapisal že gost zdravilišča v preteklem stoletju.

Naša zaveza za prihodnje rodove je, da ga ohranimo.

Marija Deu Vrečer,
predsednica turističnega društva Dobrna

ZAČETKI TURIZMA NA DOBRNI

Leta 1403 prvič naletimo na ime (Dobrnške) Toplice. Noben podatek ne kaže na to, da bi v tem obdobju naravne danosti izkoriščali (Stopar, 1995) v ekonomskem ali terapevtskem smislu. Toplice se kot kopališče prvič navajajo v listini iz leta 1542. Takratni lastniki jih niso upravljali sami, ampak so jih dajali v najem. Tega leta je bil najemnik Blaž Skaza. V drugi polovici 16. stoletja sta toplice obiskala ljubljanski škof Boltažar Radlic in celovski občinski svetovalec Ivan Ehrenpacher (Orožen, 1975).

V začetku 17. stoletja se je baronica Rosina Saurau odločila za obnovitev toplic in sama je prevzela njihovo upravljanje. S pomočjo okoliških plemičev je pri deželnih stanovih v Gradcu leta 1605 pridobila 600 goldinarjev. Gradnja je trajala do leta 1612. Že naslednje leto je gosposčino in toplice kupil Ivan Gačnik (Kačnik), ki je premoženje kmalu prodal bratu Matiji Gačniku. Matija je obsežno obnovo toplic končal leta 1624. Toplice je nasledil njegov sin, Ivan Matija Gačnik. S pomočjo deželnih stanov jih je obnavljal od 1653. do 1670. leta (Orožen, 1975).

Orožen (1975) poroča, da je leta 1721 papež Inocenc VIII. v topliškem poslopju dovolil zgraditi kapelo in brati v njej mašo. Poudari tudi, da se je leta 1810 in 1811 se je v Dobrni zdravil Louis Bonaparte, brat cesarja Napoleona I.

V začetku 19. stoletja je postal lastnik posestva baron Kajetan pl. Dienersberg. Ta je pri kopališkem zdravniku prvi naročil analizo vode. Posesti je osvobodil fevdalnih dajatev in dovolil, da so se v »deželno desko« vpisale kot samostojna enota. Leta 1846 je baron toplice prodal svojemu zetu, grofu Johanu Hoyosu (Visočnik idr., 2014). Ta je posestvo s pomočjo grofice Cariere de la Tour močno razširil. Med gosti so bili leta 1851 hrvaški ban Jelačić z ženo in škof Anton M. Slomšek (Orožen, 1975).

Zaradi zadolženosti grofa Hoyosa je bila posest prodana na dražbi leta 1858. Kupila jo je Štajerska dežela. Deželno zdravilišče je v naslednjih letih kupilo t. i. švicarski dvor (depandansa Zagreb) in vilo Hygieo ter preuredilo okolico. Leta 1899 je obzidalo nov vrelec termalne vode in ga poimenovalo po ženi kneza Metternicha, Klementinin vrelec. Ob odprtju vrelca je bilo prisotnih več plemenitašev, tudi kneginja Klementina Metternich. Leta 1905 je v Dobrno prišel nadvojvoda Rainer (Orožen, 1975).

Orožen (1975) poudarja, da so 1908. leta pri načrtnem odkopavanju kamena odkrili 10 izvirov. Dve leti kasneje so odprli nov vodovod, ki je zagotovil, da se termalna in navadna voda nista več mešali. Odprtju vodovoda je prisostvovalo veliko pomembnih ljudi, tudi deželni predsednik grof Attems.

Prva leta po prvi sv. vojni je bilo zdravilišče pod upravo Ministrstva za narodno zdravje, nato ga je prevzela mariborska oblast, za njo Dravska banovina. Le-ta je v obdobju od 1935. do 1938. leta kopališče temeljito prenovila in povečala. V času od 1921. do 1936. leta je bila najemnica zdraviliške restavracije in kavarne Valburga Rožanec, nato so bili najemniki še Olip, Kenda, Sitarjeva in drugi. Med okupacijo je zdravilišče služilo kot vojna bolnica, do 26. 4. 1945.

26. 6. 1963 je Svet za zdravstvo priznal Dobrno kot stacionarni zdravstveni zavod, specializiran za zdravljenje s prirodnimi zdravilnimi faktorji (Orožen, 1975).

Mateja Čerenak,
IO Turistično društvo Dobrna

Viri: Orožen, J. (1975), Dobrna, preteklost in sedanjost zdravilišča, kraja in okolice, Zdravilišče Dobrna.

Stopar, I. (1995), Zdravilišče Dobrna – 185. zvezek zbirke vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, Ljubljana.

Visočnik, J., Hajdinjak, B., Poles, R., Golec, B., Hammer-Luza, E., Ivančič Lebar, I., Počivavšek, M., Štuhec, M., Mihelčič Koželj, A., Hudales, J., Hazler, V., Hostnik, B. in Sapač, I. (2014), Kronika 62, Časopis za slovensko krajevno zgodovino. V B. Golec, Dobrna – eno stoletje dom potomcev Janeza Vajkarda Valvasorja (str. 443). Zveza zgodovinskih društev Slovenije, Ljubljana.

PO STEZAH SPOMINOV

Prvič sem za Dobrno slišala ob zaključku prvega razreda nižje gimnazije v Slovenj Gradcu (šol. l. 1954/55), ko jo je razredničarka izbrala za cilj zaključnega šolskega izleta. Spomini na ta dan so zbledeli, me pa pogosto, ko pri odcepu ceste za Dobrno zagledam značilno veduto tega kraja, preblisne misel na takratno navdušenje ob pogledu na hrib s cerkvijo, ki pod sabo varuje vaško naselje. Naslednje leto je prav Dobrna je postala moj novi domači kraj. Starši so na Klancu, enem izmed 11 zaselkov današnje Občine Dobrna, kupili manjše posestvo.

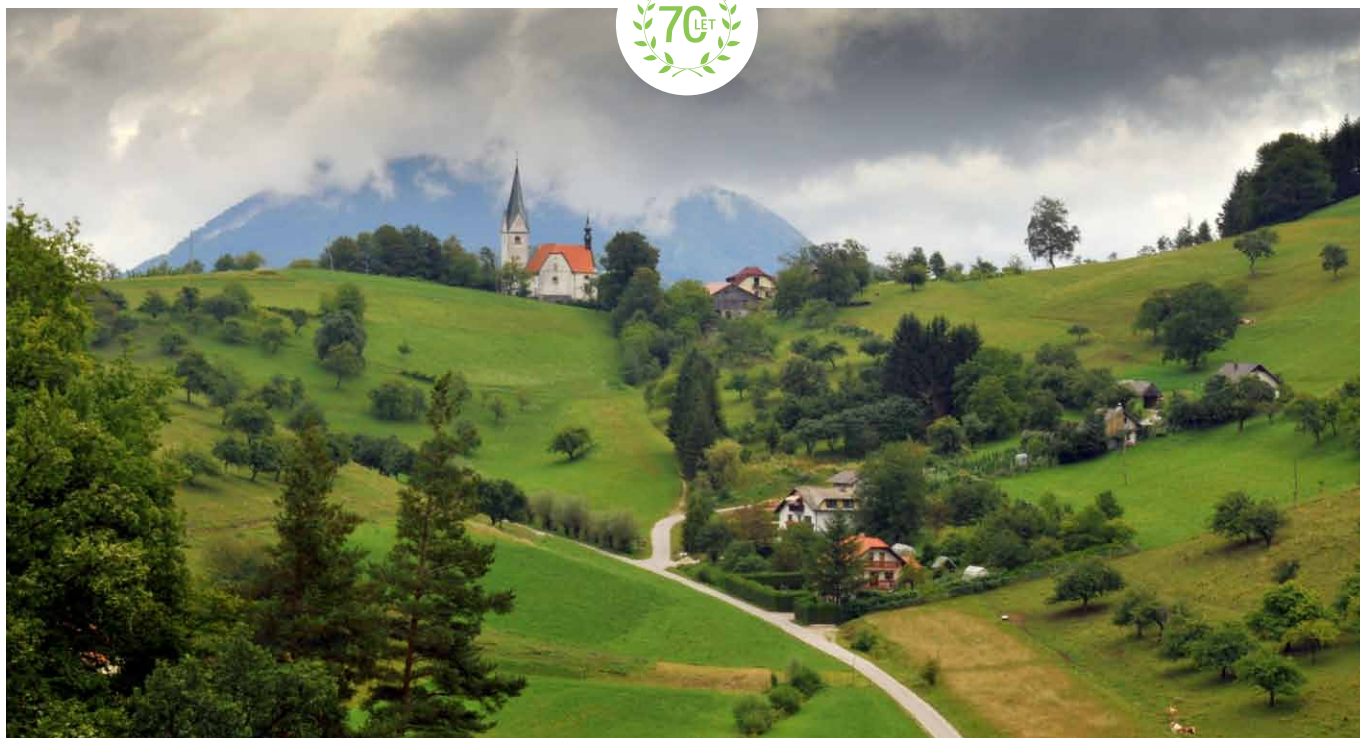
Med odraščanjem so me domači vključevali v pretežno vsa kmečka opravila. Še vedno mi zadiši preorana njiva, razveseli pogled na obdelano polje. Pogosto se mi stoži po fantovskem petju ob košnji nekoč cvetočih travnikov, danes so zaradi intenzivne košnje samo še zeleni, in veselem druženju ob koncu večjih, zahtevnejših del, ko je pomoč nudila soseska. Skozi to sem izoblikovala spoštljiv odnos do soljudi in narave, prežet s hvaležnostjo in čudenjem, kaj vse nam podarja.

Vrelec zdravilne vode, edinstven, neprecenljiv dar iz globine zemlje, je Dobrno uvrstil na zemljevid naravnih zdravilišč v našem prostoru. O razvoju in lastništvu dobrnskih toplic je na voljo veliko pisnega gradiva, sama pa bi želela nanizati nekaj utrinkov o turistični Dobrni v teh sedmih desetletjih, saj sovpada z mojim prihodom v to oazo miru in gostoljubnosti njenih ljudi, daleč od ponorelega sveta, kot radi rečemo. Nekaj let kasneje me je poklicno delo vpelo v kulturni utrip kraja, saj je vsaka proslava ob državnih praznikih ali koncert naših zborov bil namenjen tudi gostom zdravilišča, ne glede na to, od

kod so prihajali. Še vedno hranim pismo gospe iz Nemčije, ki se je zahvalila za koncert šolskega zbora ob božično-novoletnih praznikih. V Dobrni je od nekdaj pesem doma in najlepše je zvenela v dvorani Zdraviliškega doma, kjer sem skoraj tri desetletja povezovala redne mesečne koncerte Moškega pevskega zbora KUD Dobrna. Čudovita dvorana in izjemna akustika je iz vsakega nastopa napravila kulturni dogodek. Pohvale in zahvale gostov so potrjevale utemeljenost pogodbenega dogovora z zdraviliškim vodstvom o mesečnih nastopih. Zdaj, žal, tega ni več in koncerti ter vse ostale prireditve se odvijajo na odru v šolski telovadnici.

Do leta 1980, ko je bil dograjen nov hotel, je bilo v Dobrni na voljo malo hotelskih nastanitev, zato so bili gostje nastanjeni pri zasebnikih. Tudi sama sem po preselitvi v lastno hišo postala »sobodajalka« s 4 enopostelnimi sobami. Sezona oddajanja sob se je začela junija, ko so se med nami pojavile gostje širokih pisanih kril, večinoma iz ravninskega dela Hrvaške in Srbije. Te so izbirale izključno zasebne sobodajalce, kjer je bila možnost priprave obrokov, saj so s seboj pritovorile zaloge za bogato panonsko kulinariko in vsako sezono so se vračale k istemu stanodajalcu.

Sama sem goste, sprejemala sem jih med šolskimi počitnicami, dobivala po rezervaciji preko društvene pisarne, kjer smo urejali prijave in objave ter plačevali predpisan delež nočnin. V lepem spominu imam postrežčka, Franca Cvikla, ki je na dotrajanem mopedu prevažal prtljago, včasih pa tudi koga izmed gostov. V letu ali dveh sem že imela listo stalnih gostov, tudi iz

tujine. Z nekaterimi sem navezala prijateljske stike, ki so trajali še leta po prekinitvi oddajanja sob. V zelo ljubem in spoštovanem spominu imam gospo Aleksandro Ristič iz Johannesburga. Bila je žena diplomata Kraljevine SHS. Skupaj z njim je v začetku 2. svetovne vojne emigrirala v Južno Afriko. Veliko zanimivosti o tistem času in o novi domovini mi je povedala. Večkrat je rekla, da imamo Dobrčanke lepo polt kot Angležinje zaradi obilice vlage v zraku. Hvala! Bo že držalo, če to pove dama, ki ji noblesa ni bila tuja. V Dobrni je ostala mesec dni in popeljali smo jo na kar nekaj izletov. Želela si je ogledati tudi Ljubljano, nad katero je bila navdušena.

Življenje družine v teh mesecih smo prilagajali gostom, otroka pa sta si znala zapolniti počitniške dni. Redke trenutke sprostitve sva z možem ujela na plesnih večerih v stari kavarni, danes Mlečna Marijanca, kjer je živo glasbo

izvajal oče Ota Pestnerja, ali pa ob poslušanju zimzelenih melodij orkestra opere iz Novega Sada. Ta glasbena zasedba je dolgo vrsto let v glavni sezoni igrala vsak dan, dopoldne in v večernem mraku, v paviljonu na ploščadi pred Zdraviliškim domom. Nostalgični spomini!

Mnogo se je spremenilo v letih do jubilejnega praznovanja, večina na boljše. Občina Dobrna se opredeljuje kot turistično naravnana skupnost, kar je podlaga za njene razvojne načrte. To je poroštvo za kvaliteto življenjskih pogojev, da bo Dobrna šla v korak s spremembami na vseh področjih družbenega življenja. Le eno bo ostalo tako kot že šest stoletij doslej, termalni vrelec, ki bo nenehno brbotal večno zgodbo o darovih matere Zemlje.

Herta Rošer,
častna članica TD Dobrna

SEZNAM PREDSEDNIKOV, NAGRAJENCEV IN ČASTNIH ČLANOV

V arhivu turističnega društva, ki je morda deloma tudi nepopoln, se vodi naslednja **evidenca predsednikov društva**:

1. g. Zmago Likar kot pobudnik za ustanovitev od 1955 do registracije 1958
2. Anica Rečnik
3. Viktor Rožanc
4. Ivan Senegačnik
5. Ivan Špacapan
6. Anton Mogu
7. Peter Rošer
8. Marjan Štor
9. Venčeslav Flere
10. Anotn Mogu – 2 mandata
11. Marija Deu Vrečer – 2 mandata
12. Jaroslav Tašler
13. Štefka Oberstar – 2 mandata
14. Sonja Špegelj
15. Goradz Špegelj
16. Marija Deu Vrečer – 3 mandate do leta 2026

Od leta 2020 je občni zbor turističnega društva začel imenovati **častne člane društva**, ki so imenovani skladno s statutom društva.

Imenovani so bili:

- Anton Mogu
- Ida Mogu
- Greta Žerdoner
- Herta Rošer
- Vida Čonkaš
- Martin Jurko
- Marjana Dobovičnik

Priznanja TZS, ki smo jih podeljevali članom društva ob jubilejih ali posebnih dogodkih, so po podatkih shranjenih v našem arhivu in arhivu TZS naslednji:

BRONASTI ZNAK IN PISNO PRIZNANJE:

Jože Felicijan, Marta Javornik, Marjeta Jurko, Milena Operčkal, Tatjana Pinter, Roman Ramšak, Anton Smrečnik, Goradz Špegelj, Sonja Špegelj, Mihael Švent, Bojan Vrečer, Marjeta Balant, Peter Habe, Jože Kovač, Sonja Krulec, Andreja Mogu, Majda Rošer, Metka Krajnc, Mia Zala Smrečnik, Marko Švent, Jože Polenek, Jure Štefulj, Edi Dobovičnik, Viktorija Golčer, Darko Voršnik, Poldi Šlavs, Rudolf Cerkovnik, Branko Dobovičnik, Šenazi Ibrahimi, Darko Brusl, Luka Rošer, Dragica Božnik, Vida Božnik, Jože Jošt, Branko Lugarič, Špela Lugarič, Rudi Kotnik, Dušan Marošek, Marjana in Karel Pungartnik, Jožica Špegelj, Miran Kovač

SREBRNI ZNAK IN PISNO PRIZNANJE:

Stane Bizjak, Andreja Čerenak, Marija Deu Vrečer, Marjana Dobovičnik, Venčeslav Flere, Viktorija Golčer, Ida Mogu, Marjana Štor, Ivanka Štravs, Marinka Brecl, Marjeta Balant, Marija Pann, Darko Voršnik, Bojan Vrečer, Irena Žagavec, Roman Ramšak, Mateja Čerenak, Mia Zala Smrečnik

ZLATI ZNAK IN PISNO PRIZNANJE:

Vida Čonkaš, Štefka Oberstar, Milan Rebernik, Anton Mogu, Andreja Čerenak, Marija Deu Vrečer

Občina Dobrna

NAJZASLUŽNEJŠI DRUŠTVENI DELAVEC – PROSTOVOLJEC:

- Anton Mogu priznanje za najzaslužnejšega društvenega delavca – prostovoljca za področje ohranjanja naravne dediščine in skrbi za okolje
- Peter Habe priznanje za najzaslužnejšega društvenega delavca – prostovoljca za področje zbiranje premične kulturne dediščine
- Bojan Vrečer priznanje za najzaslužnejšega društvenega delavca – prostovoljca za področje fotografiranje in zbiranje foto materiala in starih dokumentov

POSEBNA PRIZNANJA TZS:

- Občina Dobrna
- Profilplast Marjeta in Miroslav Jakob
- Spekter Žalec Drago Pirh
- Center za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna
- Gasilsko društvo Dobrna
- TERME DOBRNA srebrni znak in pisno priznanje za sodelovanje in obnovo stavbne dediščine Term Dobrna

Občina Dobrna je na pobudo TD Dobrna in / ali drugih društev in posameznikov podelila več priznanj za delo na področju razvoja turizma, ohranjanja ljudskih običajev, vinogradništva ... v lokalni skupnosti.

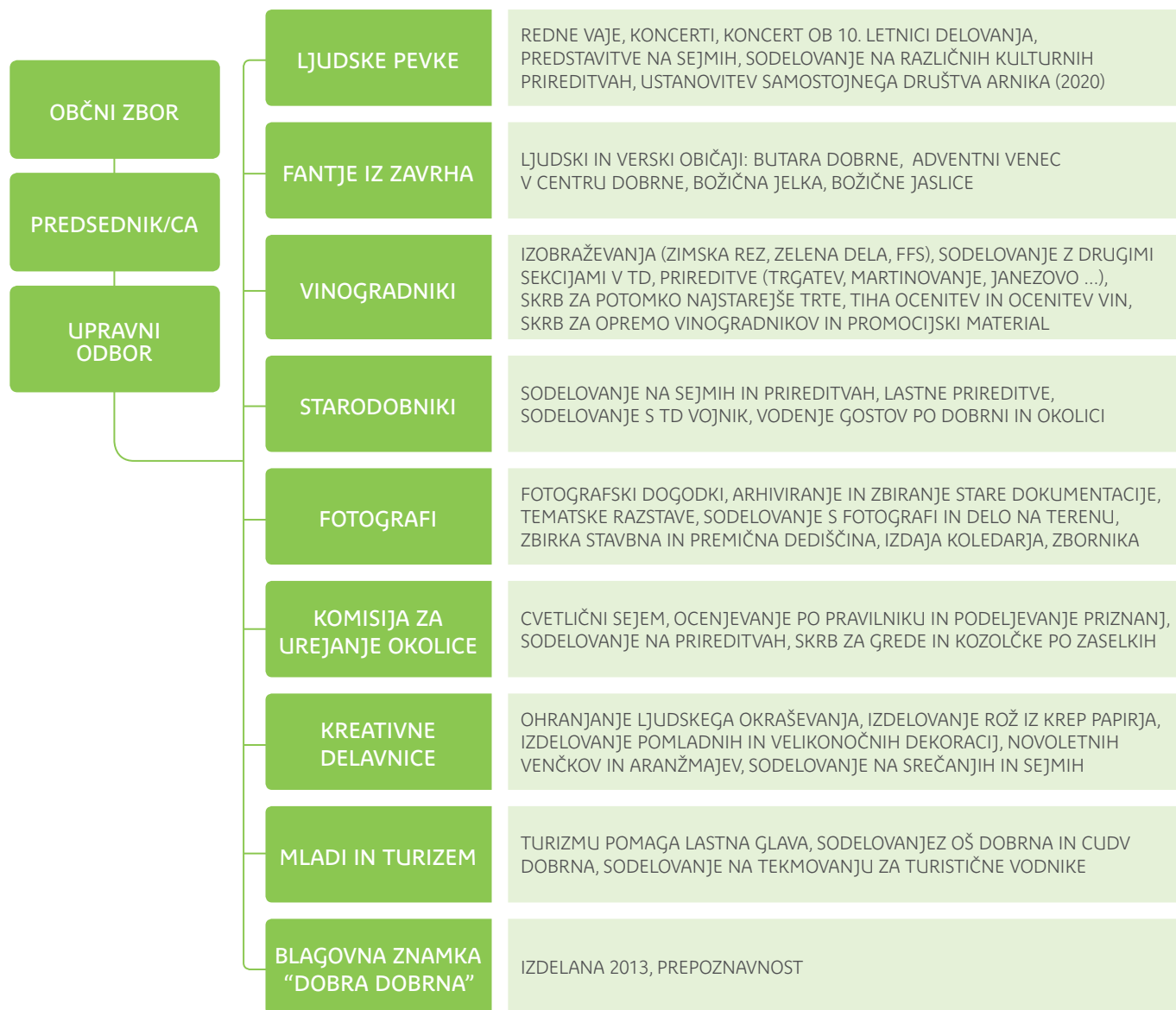
Prejeli so jih:

- Branko Dobovičnik, Srebrni grb Občine Dobrna, 2024,
- Peter Habe, Bronasti grb Občine Dobrna, 2024,
- Roman Ramšak, Zlati grb Občine Dobrna, 2023,
- Marina Pann, Bronasti grb Občine Dobrna, 2023,
- Danica Drgajner, Bronasti grb Občine Dobrna, 2023,
- Darko Voršnik, Srebrni grb Občine Dobrna, 2022,
- Herta Rošer, Častna občanka Občine Dobrna, 2019,
- Marija Deu Vrečer, Zlati grb Občine Dobrna, 2019,
- Marija Pasarič, častna občanka Občine Dobrna, 2018,
- Sekcija TD Dobrna – Vinogradniki TD Dobrna, Bronasti grb Občine Dobrna, 2018,
- Terme Dobrna, Zlati grb Občine Dobrna, 2017,
- Fantje iz Zavrha, Bronasti grb Občine Dobrna, 2017,
- Milan Strmšek, Bronasti grb Občine Dobrna, 2017,
- Dušan Marošek z družino, Župansko priznanje, 2016
- TD Dobrna, Srebrni grb Občine Dobrna, 2015,
- Drago Pirh, Srebrni grb Občine Dobrna, 2014,
- Družina Pungartnik, Srebrni grb Občine Dobrna, 2014,
- Družina Švent Minke in Matevža, Bronasti grb Občine Dobrna, 2014,
- Peter Habe, Župansko priznanje, 2014,
- Ljudske pevke iz Dobrne, Srebrni grb Občine Dobrna, 2013,
- Bojan Vrečer, Župansko priznanje, 2013,
- Jože Polenek, Bronasti grb Občine Dobrna, 2011,
- Šenazi Ibrahim, Listina Občine Dobrna, 2008,
- Fantje iz Zavrha, Župansko priznanje, 2007,
- Jože Polenek, Župansko priznanje, 2007.

ORGANIGRAM DRUŠTVA

turistično društvo

Dobrna

SEKCIJA LJUDSKE PEVKE

Res lušno je pri nas. Za nami je 11 let resnega dela in veselega druženja. Naša zasedba se je skozi čas spreminjala, a še vedno smo ostale zveste petju in svojemu poslanstvu – ohranjati lepo slovensko ljudsko pesem.

Naši začetki segajo v čas, ko nam je s svojim poznavanjem glasbe veliko pomagal Tone Videc, Marjana Dobovičnik pa nas je trdno držala skupaj in našo skupino vodila do leta 2010. Obema smo iskreno hvaležne. Vsekakor pa brez dobrih pevk, posebej brez vodilne Ivanke Štravs, ter brez zanosa vseh ne bi prišle tako daleč. Ponosna sem, da sem del te skupine in da nam je s skupnimi močmi uspelo izdati lastno pesmarico, ki govori o nas in izraža našo ljubezen do ljudske pevske dediščine.

Zahvaljujem se vsem, ki so nam vsa leta pomagali in nas spodbujali, zahvalo pa namenjam tudi ekipi, ki je omogočila izdajo te knjižice. Iskrena hvala za ves njihov trud in delo.

Marta Javornik

KMEČKA ŽENA JE ĆARAĆ

Smo prave kmečke žene,
čile vse in zdrave,
doma iz vseh koncev Dobrne,
pa skupaj smo se zbrale.

Ko sejemo, ko žanjemo,
na polju se znojimo,
čeprav so roke žuljave,
se radi veselimo.

Pa v kuhinji se vsaka
od nas prav spretno zavrti,
skuhati in speči zna
sto in sto stvari.

Ko kruh domači pečemo,
po vasi zadiši,
saj slajšega na svetu ni
kot kruh iz kmečke je peči.

Sklenile kmečke žene smo
združiti vse moči,
da naš turistični lep kraj
še lepše zaživi.

Avtorja: Tone Videc, Marjana Dobovičnik
Besedilo: Milena Jurgec

SEKCIJA FANTJE IZ ZAVRHA

Mladi, energije polni in želje po prepoznavnosti so že pred več kot tridesetimi leti opozorili nase. Pričeli so izdelovati najdaljšo butaro, kar je bila takrat velika atrakcija. Oživili so versko in ljudsko tradicijo izdelovanja butare iz naravnih materialov po ljudskem izročilu. Močna volja jih je vodila naprej – izdelali so velik adventni venec in ga postavili v centru Dobrne.

Njihovo delo so prepoznali tudi izven domačega kraja, tako so na začetku izdelali tudi butare za nakupovalni center... Niti zavedali se niso, da so na ta način sprožili veliko voljo posameznikov po izdelovanju butar za dom ali adventne venčke, ki so krasili dom v adventnem času.

Fantje iz Zavrha so se turističnemu društvu kot sekcija pridružili pozno, v letu 2008. Njihovo delovanje je bilo prvotno popolnoma prostovoljno oz. so od posameznih podpornikov dobili še kakšna sredstva za nakup okrasja, sicer pa so zelenje črpali iz narave. Kot sekcija so se pridružili k turističnemu društvu, ker je TD poskrbelo na razpisih Občine Dobrna, da so pridobili sredstva za delovanje.

Z leti jih je vodstvo TD spodbujalo k izdelovanju butare, adventnega venčka in nenazadnje k izdelovanju jaslic, ki so kar nekaj let krasile okolico župnijske cerkve. Polega Fantov iz Zavrha so v tem obdobju jaslice izdelala še ostala društva. Matično društvo pa je poskrbelo še za kulturni in zabavni program. V centru Dobrne, pod obnovljenim stopniščem, se je začel razvijati prijeten center za druženje domačinov in gostov. Tudi izven prireditev so se obiskovalci sprehajali in začutili vzdušje verskih prazničnih dni.

Z leti so tudi Fantje iz Zavrha pridobili nekaj križev, skoraj vsi gredo proti 70. letom ali pa imajo to okroglo letnico že za sabo, so pa še vedno fantje po srcu. Začele so se pojavljati zdravstvene težave, mladih, ki bi z veseljem sodelovali pri ohranjanju teh lepih običajev, pa ni. Le upamo lahko, da bo ta dejavnost zamikala tudi sedanjo generacijo mladeničev in pohvalno, če se bo opogumilo tudi kakšno dekle.

Fantje iz Zavrha

DVANAJST USPEŠNIH LET VINOGRADNIŠKE SEKCIJE TURISTIČNEGA DRUŠTVA DOBRNA

V drugi polovici maja, ko cveti nam najljubša rastlina, vinska trta, bi bilo zanimivo pogledati v zgodovino njenega sožitja s človekom.

Še vedno velja za njeno pradomovino področje Kavkaza, v Armeniji in Gruziji, od koder se je razširila po vseh celinah. Tudi v pisnih virih zgodovine Dobrne, najdemo podatke, da so prisojna območja v okolici dajala dobro vino, s katerim so celo trgovali vse do cesarskega Dunaja. Tako ima naš vinorodni okoliš večstoletno tradicijo, ki so jo ohranjali zavzeti ljubitelji trte in njenega žlahtnega sadu vse do danes.

Vodstvo turističnega društva in župan občine sta dala leta 2013 pobudo za ustanovitev sekcije Vinogradnikov Dobrne. Danes sekcija združuje 40 članov in daje zagon za kvalitetno delo v vinogradih na prisojnih legah Klanca, Paroža, Zavrha, Vrbe... Oba pobudnika sta nam še danes v podporo, bodisi finančno, bodisi organizacijsko. Še posebej dobrodošla je pridobitev osnovne opreme za kletarjenje (laboratorij s polnilno postajo), donacija občine. Z ustrezno tehnološko opremo lažje negujemo vino in temu primerno dosegamo tudi rezultate na ocenjevanju.

Tako zdaj po 12 letih uspešnega dela na področju izobraževanja za dela v vinogradu (zimski rez, zelena dela, varstvo trte in pravilna raba FFS) in kletarjenju (priprava na trgateg, pravilna raba enologije, prva tiha ocenitev mošta in preverjanje zorenja vin) gremo v pravo smer. Ta znanja vsako leto obnavljamo in dopolnjujemo z novostmi, ki nam jih podajajo strokovnjaki s tega področja.

Vrhunec vsega dogajanja in potrditev uspešnosti našega dela pa so ocenjevanja vin posameznih letnikov. Že ob prvem ocenjevanju, leta 2016, smo bili prijetno presenečeni ob doseženih ocenah, te pa so se z vsakim naslednjim letnikom samo še dvigovale. Tako smo z letnikom 2021 prvič dosegli tako zaželeno povprečno oceno 18,10. To pa v 20 točkovnem sistemu pomeni zlato medaljo. Do leta 2023 smo prejeli 108 srebrnih in 97 zlatih odličij za vina naših vinogradnikov.

Običajno smo na ocenjevanjih imeli povprečno 35 vzorcev, v letu 2022 pa samo 28 vzorcev in število vzorcev še vedno pada. Vzroke zato velja pripisati tudi vremenskim razmeram in strožjemu ocenjevanju komisije.

Tradicionalne prireditve v organizaciji naše sekcije, kot so trgateg potomke Stare trte na obzidju stopnišča do župnijske cerkve, martinovanje, sv. maša in blagoslov vin na Šentjanževu, so vedno dobro obiskane, pa tudi sicer krajani radi posegajo po naših vinih. Še posebej pa smo ponosni, ker so del občinskih protokolarnih daril.

Mnogi, zlasti mladi, v vinogradništvu ne vidijo ekonomskega učinka, vremenske ujme, celoletno delo v vinogradu in spremljanje vina v kleti... V tem vidijo ovire, ki jim preprečujejo odločitve za to svojevrstno dejavnost. Toda kogar trta, ta naravna dediščina, s svojim enkratnim sadom naveže nase, je z njo v vzajemnem odnosu, kar je dobro za oba, za trto, ki je negovana, in človeka, ki modro uživa njeno žlahtno pijačo. Dragi vinogradniki, nadaljujmo tako.

Roman Ramšak,
predsednik sekcije vinogradnikov pri TD Dobrna 2013-2023

Prva trgatev potomke

V DOBRNI VSE BOLJŠA KAKOVOST VIN

Na vinorodnih območjih je vino dobrina, ki poleg gospodarskega učinka pridelovalcu lahko daje tudi dobro ime. Vino je pridelek, je dobrota, v katerem je veliko vsega. Iz zemlje, neba, od človeka, ki prideluje grozdje in neguje vino. Vino je bogatija, ki bogati bogatina na srcu in duhu. To pa je le v dobrem vinu.

Tega se močno zavedajo tudi prizadevni vinogradniki in kletarji, ki so organizacijsko, strokovno in človeško povezani v Turističnem društvu Dobrna, kjer že 10 let deluje sekcija vinogradnikov.

Pred sedmini leti so se opogumili in prvič organizirali ocenjevanje vina.

Preverjanje kakovosti vina – ocenjevanje daje vpogled v stanje kakovosti vina na določenem vinorodnem območju. Za vsakega pridelovalca pa možnost primerjave kakovosti z drugimi vinarji, kar je lahko osnova za nadaljnjo usmeritev dela v vinogradu in kleti ter cilj za še boljšo kakovost vina.

Ocenjevanja vin zadnjih nekaj let potrjujejo, da se da s spoštovanjem narave in umnim delom veliko doseči. Torej volja, veselje, pridnost, usposobljenost, primerna opremljenost in jasen cilj, pridelati dobro vino, botrujejo vse boljši kakovosti vin.

Najbolj realen pokazatelj kakovosti so številke. Tako je v naslednji preglednici prikazan pregled ocenjevanj za vinske letnike 2016 do 2022.

Pregled ocenjevanj vin **TD Dobrna, sekcija vinogradnikov** za vinske letnike 2016 – 2022

Vinski letnik	Število vzorcev	Izloženo v %	Deželno v %	Kakovostno v %	Vrhunsko v %	Povprečna ocena
2016	34	5,88	6,25	46,88	46,88	17,93
2017	38	0,00	0,00	52,63	47,37	17,98
2018	40	10,00	0,00	65,71	34,29	17,93
2019	26	7,69	0,00	37,50	62,50	18,01
2020	30	6,67	0,00	57,14	42,86	17,95
2021	28	17,86	0,00	34,78	65,22	18,10
2022	28	3,57	0,00	62,96	37,04	18,00

Naše vino

Vinogradniki DOBRNE
Ročna trgatev 2015

DOBRNA IN VINO

Pokrajina in zdravilišče sta narekovala gospodarsko usmerjenost kraja in okolice. Sončna pobočja okoliških zaselkov v Vinski Gorici, Klancu, Lokovini ter v Zavrhu nad Dobrno so bila že od nekdaj rezervirana za vinograde, ki so bili večinoma v lasti velikih višinskih kmetij in »statusni simbol« lastnikov.

Danes imamo na področju Občine Dobrna okoli 6 ha vinogradov v lasti malih vinogradnikov, ki vzgajajo trto pretežno belih in rdečih sort z veliko mero znanja in ljubezni do žlahtnega sadu vinske trte.

S ponosom nas seznanijo z letino, srečanje z njimi in klepet ob vinu je vedno lepo doživetje.

Prijateljsko druženje, pa izobraževanja s področja vinogradništva in kletarjenja so botrovala sekciji pri TD Dobrna – Vinogradniki Dobrne. Skrbijo za vzgojo potomke Stare trte z Lenta, ki raste pod cerkvenim obzidjem sredi vasi. Ponosni so nanjo.

Iz letine 2015 so zbrali grozdje za bela vrzst, poimenovano NAŠE VINO!

Bela vrzst

Kakovostno vino 2015

Polsuho

Predelava in polnitev:

Vinogradniki Dobrne

Serija: 150 l

vsebuje sulfat

ŠTAJERSKA SLOVENIJA

0,75 l

ALK: 10,9 % vol. 1 l

Če pogledamo povprečno oceno vseh ocenjenih vin na posameznem ocenjevanju, ta iz leta v leto rahlo narašča, odvisno od vremenskih razmer in ponudbe narave v posameznem letu. V letniku 2021 je presegla vsa pričakovanja, saj je bila dosežena ocena 18,10 točk.

Ponosna sem, da sem vsa ta leta sodelovala z društvom in člani kot predavateljica na raznih predavanjih in delavnicah in tečajih.

Ob jubileju članom sekcije vinogradnikov pri TD Dobrna iskreno čestitam za odlično opravljeno minulo delo in zaželim uspešno delovanje tudi v prihodnje.

Tadeja Vodovnik Plevnik, univ. dipl. inž. kmet.,
specialistka za vinarstvo, KGZS – Zavod Maribor

SALAMA DOBRNE

Ko se je v turističnem društvu začelo veliko dogodkov povezanih z vinom, smo začeli pogledovati še po dobri hrani, ki jih na naših domačijah nikoli ne manjka.

Takrat se je veliko dogajalo okoli suhomesnatih izdelkov, predvsem je Sevniška salamiada raznesla duh po vseh Sloveniji in tudi izven države. Ocenjevanje salam po njihovih kriterijih je dosegla tudi Dobrna. Izvedli smo 9 ocenitev v času pred korono, torej je bilo zadnje ocenjevanje leta 2019.

Na ocenitev oz. pokušino, ki smo jo pripravili v času Pomladne nedelje, se je običajno odzvalo okoli 30 izdelovalcev salam. Prvotno so bile salame zelo različne, mnoge so že zadostovale standardom odličnih salam, mnogim pa je strokovna komisija, ki je ocenjevala in svetovala, kako izboljšati salamo, pomagala z nasveti in priporočili. Po letu ponovnega ocenjevanja je bilo opaziti, kako so upoštevali nasvete in tako je zadnje ocenjevanje bilo brez izločenih salam in mnoge so dosegle zlato oz. srebrno priznanje.

Žal nam je, da se po koroni to ne nadaljuje, vendar kljub naši volji v preteklem letu ni bilo več odziva. Verjamemo pa, da smo z ocenjevanjem le dosegli cilj, dvigniti kvaliteto salam in medsebojno pomoč med izdelovalci in seveda upoštevanje receptur. Tako danes brez bojazni lahko uživamo v dobrih salamah in ostalih suhomesnatih izdelkih, ki jih ob prireditvah degustiramo tudi na naših mizah.

Marija Deu Vrečer,
predsednica turističnega društva Dobrna

SEKCIJA STARODOBNIKI DOBRNE

V okviru Turističnega društva Dobrna deluje tudi sekcija Starodobnikov Dobrne, ki združuje starodobne kolesarje, motoriste in avtomobiliste s ciljem promoviranja kulturne dediščine v okviru turističnih prireditev Dobrne in izven nje. Cilj je tudi druženje in povezovanje ljubiteljev starodobnih vozil v ožji in širši okolici.

Zametki sekcije segajo v leto 2015, ko smo s prvo skupinico sodelovali na praznovanju 60- letnice TD Dobrna.

Z ustanovitvijo sekcije Starodobnikov Dobrna, leta 2018, pa smo sodelovanje razširili na srečanja z ostalimi društvi starodobnikov: Vojnik, Gaberke, Šentjur, Mislinja, Škofja Loka in drugimi.

Sodelujemo tudi z ostalimi društvi v občini, ena prvih skupnih zgodb je bilo snemanje oddaje Dobro jutro RTV Slovenije pri starem kozolcu Jožeta Poleneka, kjer smo lahko spoznavali eno večjih zbirk različnih starin. Z veseljem smo v lanskem letu predstavili tudi graščino Gutenek, eno prvih pivovarn v Sloveniji in bližnjo jamo ledenico, imenovano »Bierkeller«.

Tradicionalno organiziramo vsako leto skupno srečanje s Sekcijo starodobnikov Vojnik, kjer na vožnjah spoznavamo in promoviramo znamenitosti naših občin.

V naši sekciji smo še posebej ponosni na mednarodno priznanega zbiratelja starodobnih avtomobilov, motorjev in delovnih koles, Petra Habeta iz Lokovine, ki je tudi prejemnik laskavega naziva Turistične zveze Slovenije »Naj prostovoljec« za leto 2023, vsekakor pa je bila izjemna tudi njegova kolesarska tura po Sloveniji in Hrvaški z velikim kolesom »velocipedom«.

Dogodke sekcije pogosto popestri tudi naš Jože Jošt, ki z igranjem na lajno pričara posebno vzdušje starih časov.

Člani sekcije bomo tudi v nadaljevanju promovirali Dobrno in sodelovali na srečanjih starodobnikov po različnih krajih Slovenije.

Irena Žagavec,
predsednica sekcije starodobnikov pri TD Dobrna

SEKCIJA FOTOGRAFOV

Tradicija fotografiranja na Dobrni je že zelo dolga. V parku Dobrna je imel svoj paviljon znani fotograf PELIKAN. Kasneje se je organizirano fotografiralo le še v času verskih praznikov (obhajila in birme). Da bi v preteklosti fotografirali pokrajino in lepote narave, je težko najti. Je pa v muzeju in v privatnih zbirkah najti veliko razglednic z lepimi motivi Dobrne. Predvsem Toplice Dobrna s stavbami in prelepi cvetoči park. Zanimive so fotografije takratnih gostov, ki so prihajali na Dobrno ne le na zdravljenje, temveč uživati v lepi okolici z zdravo klimo, še posebej gostje iz žitnih področij takratne Jugoslavije, saj so po žetvi preplavili Dobrno prav ti obiskovalci, ki so potrebovali svež zrak in termalno vodo. Skozi fotografije lahko spoznamo način življenja takratne Dobrne, ki je veljala za mondeni zdraviliški kraj.

Sekcija fotografov, če jo lahko tako imenujemo, saj v njej delujejo štiri fotografi, je za društvo in Dobrno zelo pomembna. Z svojim znanjem in idejami so pomagali osnovni šoli v Dobrni, da so izpeljali projekt Fotograf za en dan po Josipu Pelikanu. Spoznali so fotografiranje na klasični način. Mnoge pa je zanimalo malo več. Imeli so priložnost fotografirati ...

Dobrno krasijo lepe vile, ki so nastajale v času razcveta Dobrne, torej v preteklem stoletju. Imamo kar 23 vil, graščin, velikih gospodarskih objektov in še bi naštevali. S fotografi smo organizirali FOTOGRFASKI DAN na temo stavbna dediščina Dobrne in premična dediščina Dobrne, saj poznamo velike zbirke starih predmetov na kozolcu pri Jožetu Poleneku in zbirko pri Petru Habetu, ki sta nam dovolila, da smo fotografirali. Na ta način smo pridobili lepo zbirko fotografskega materiala, ki ga hranimo v arhivu oz. ga po potrebi tudi objavimo.

Sekcija skrbi predvsem za fotografiranje vseh dogodkov povezanih ne le z našim društvom, temveč glede na povabilo skrbi za objavo dogodkov celotne Dobrne. Vsako leto izdela tudi tematski koledar, ki ga tudi Občina Dobrna rada nabavi za svoje novoletno darilo.

Brez projekcije dogodkov društva za preteklo leto ne izpeljemo nobenega občnega zbora. Tako se spominjamo prijetnih trenutkov s prireditv, delovnih akcij, izletov itd...

Brez fotografiranja ne bi mogli predstaviti tudi najlepše okolice domov, javnih stavb. Oko fotografa pa vidi tudi kritične točke, na katere opozarjamo individualno ali javno.

Bojan Vrečer,
predsednik sekcije fotografov pri TD Dobrna

UREJEN KRAJ JE ODSEV SRČNIH LJUDI

Turistično društvo Dobrna letos obeležuje častitljivih 70 let delovanja – dolgoletna tradicija, ki priča o ljudeh z vizijo, vztrajnostjo in iskreno ljubeznijo do domačega kraja. Pomemben del te zgodbe predstavlja tudi komisija za ocenjevanje urejenosti okolja, ki deluje skoraj tako dolgo kot društvo samo.

Pobudnik ustanovitve komisije je bil gospod Anton Mogu, ki je bil tudi njen dolgoletni predsednik in je s svojim zgledom postavil temelje za delo, ki še danes odmeva v lokalnem okolju.

Komisijo, ki jo sestavlja pet članov, imenuje Upravni odbor TD Dobrna, njena naloga pa je spremljanje in ocenjevanje urejenosti okolja skozi vse leto. Deluje po skrbno oblikovanem pravilniku, ki zagotavlja strokovno in pošteno presojo.

Komisija ocenjuje širok spekter področij: urejenost stanovanjskih hiš in pripadajočih objektov, okensko in balkonsko cvetje, javne površine in stavbe, kmetije, objekte kulturne dediščine ter druge pomembne sestavine prostora v Občini Dobrna. S svojim delom ne vzpodbuja le estetske urejenosti, temveč tudi spoštovanje do dediščine, narave in skupnosti. Posebno toplino in spoštovanje vzbudi pogled na vzdrževan sadovnjak s starimi sortami jabolk ali hrušk, kjer se stik narave, tradicije in skrbnih rok prepleta v zgodbo, ki presega le zunanjo urejenost. Takšni prizori so dokaz, da posamezniki s trudom ohranjajo dediščino prednikov. To ni nekaj, kar bi smeli prezreti – temveč nekaj, kar moramo ohraniti, negovati in ponosno pokazati prihodnjim rodovom.

Več kot le tekmovanje – način življenja

Urejeno okolje ima širši pomen, kot se morda zdi na prvi pogled. Lepo negovan prostor pozitivno vpliva na počutje posameznika, spodbuja pripadnost skupnosti, krepi družbeno odgovornost ter izboljšuje kakovost bivanja za vse. Ne gre le za zunanjo podobo, temveč za izražanje odnosa do prostora, v katerem živimo.

Skrb za okolje je tudi izraz spoštovanja do soljudi in do prihodnjih generacij. V tem duhu komisija posebej poudarja pomen trajnostnega razvoja, ki temelji na načelu, da potrebe sedanjosti ne smejo ogroziti možnosti prihodnosti. Tisto kar smo prejeli od naših prednikov – naravne danosti, kulturno krajino, arhitekturo, tradicije – moramo negovati, varovati in nadgrajevati za naše zanamce.

Komisija s svojim delom ni le ocenjevalec, temveč tudi vzpodbuda za vse prebivalce, da postanejo in ostanejo aktivni soustvarjalci prijetnega, zdravega in privlačnega okolja. Nagrade in priznanja so simbolična, a izredno pomembna, saj potrjujejo trud, ustvarjalnost in ljubezen do domačega kraja.

Delo komisije kaže, da so tudi majhne spremembe lahko pomembne: cvetoče okno, skrbno pokošena trata, obnovljena stara ograja, novo zasajen drevored – vse to so poteze, ki skupaj gradijo podobo kraja, ki privablja obiskovalce, a še pomembneje – daje občutek domačinom, da živijo v prostoru, kjer je vredno živeti, ustvarjati in ostati.

Žal pa se vsi občani še ne zavedajo, da je urejeno, čisto in spoštljivo oblikovano okolje pomemben del kakovosti življenja. Kljub številnim pozitivnim primerom ostajajo

tudi t. i. črne točke – zapuščeni, neurejeni, ali zanemarjeni prostori, ki kvarijo celostno podobo kraja. Tudi na te je potrebno odločno opozoriti, saj njihova prisotnost negativno vpliva ne le na estetski videz, temveč tudi na splošno počutje in ugled celostne skupnosti.

Ob jubileju TD Dobrna in dolgoletni tradiciji komisije za ocenjevanje urejenosti okolja se velja zavedati, da so takšne pobude srce lokalnega razvoja in temelj tistega, kar imenujemo kultura bivanja. Naj bodo tudi v prihodnje vir navdiha, zgled drugim skupnostim in obenem opomnik, da urejeno okolje ni samoumevno, temveč skupna odgovornost nas vseh. **Pogosto je potrebno le**

malo dobre volje in kanček spoštovanja do soljudi. Z drobnimi dejanji in pozornostjo lahko vsak posameznik prispeva k bolj prijetnemu, zdravemu in gostoljubnemu okolju, ki nas vse povezuje in bogati.

Narava nas obdaruje – nič drugega ne želi v zameno kot spoštovanje. In prav v tem spoštovanju se začne naša skupna pot k urejenemu, trajnostnemu in srčnemu bivalnemu prostoru.

Andreja Čerenak,
večletna predsednica komisije za ocenjevanje urejenosti okolja

VTISI PRIŠLEKA

O Dobrni sem slišal že v času študija v Ljubljani in zvedel, da je znana predvsem kot termalno zdravilišče. Kasneje, ko sem že bil v novinarskem poklicu, je naše društvo v Dobrni organiziralo kar nekaj strokovnih srečanj in takrat sem spoznal, da je to prijeten kraj, kjer živijo prijazni ljudje.

Študij in poklicna pot sta mi omogočila, da sem živel in spoznal mnoga mesta po svetu, v nekaterih sem bil krajši čas, spet v drugih pa sem bil mesece ali leta. Vsak kraj ima svoje značilnosti, v veliki meri je to odvisno od zgodovine, gospodarskih in socialnih razmer, predvsem pa od ljudi. Tako so na primer London, Pariz, Amsterdam prava mravljišča, kjer živijo priseljenci iz zelo različnih delov sveta. Tudi Moskva je zelo »pisana« vendar so tamkajšnji prišleki večinoma prišli iz nekdanjih sovjetskih republik. Podobno je v Ljubljani, kjer je morda desetina prebivalcev Neslovencev. Pisana etnična sestava prebivalstva pravzaprav bogati mesto, pri čemer je seveda zelo pomembno, da se priseljenci prilagodijo kulturi in običajem novega okolja. V številnih evropskih mestih jim je to uspelo, v nekaterih pač ne. V Berlinu, kjer živi zelo veliko priselencev iz Turčije, v nekaterih mestnih četrtih komajda še slišiš pogovor v nemškem jeziku. Sredi šestdesetih let, ko je Nemčija za svoj gospodarski razvoj potrebovala tudi dodatne delavce, je prišlo veliko tujcev, ki jih je pritegnila možnost večjega zaslužka. Sčasoma pa so za njimi prišle njihove družine. Ti novi prišleki so se zelo težko vključevali v urbano okolje, saj so v veliki večini prihajali iz najbolj nerazvitih delov Turčije. Nevključenost dela zdomcev v nemško družbo je nekdanja kanclerka Angela Merkel ponazorila z besedami, da je Nemčija vabila delavce, prišli pa so ljudje s svojimi družinami.

Od vseh mest, kjer sem se počutil najmanj sproščeno, je bil Bejrut. Tam sem živel v začetku 80-tih let. Takrat je bila tam vojna, zato sem »na prvi frontni črti« na zelo krut način spoznal, kako nevarno je delo vojnega dopisnika. V resnici sem nekajkrat »za las« ostal živ. In res ni prijetno, če te ostrostrelec skuša ubiti v tvojem stanovanju ali če ti neznanci pred hišo razstrelijo avtomobil-bombo.

Ljubljana se je v zadnjih desetletjih zelo spremenila. V nekaterih pogledih na bolje, v nekaterih pač ne. Predvsem se izgublja povezanost med ljudmi. Novi družbeni odnosi, ki do skrajnosti spodbujajo tekmovalnost in uspešnost posameznika, imajo pomemben vpliv na življenje v mestu. Drži, da je v glavnem mestu bogata kulturna ponudba, tudi zaslužki so višji kot v krajih z obrobja države. Seveda pa so tudi življenjski stroški zelo visoki. Predvsem pa sem imel občutek, da nove okoliščine doživljam kot vsakodnevni stres. Že parkiranje avtomobila je skoraj »misija nemogoče«. Zato sem po upokojitvi začel razmišljati, da se preselim nekam »na obrobje«. In skupaj z mojo partnerko Metko sva našla možnost, da se preseliva v Dobrno, pravzaprav v zaselek Vrba. Dobro sva se odločila.

Že prvi vtisi so bili spodbudni. Hiška z okolico, ki sem jo kupil, je bila precej zanemarjena, saj v njej kar nekaj let ni nihče živel. Določene stvari v hiši je bilo potrebno popraviti, prav tako pa je bilo potrebno urediti tudi okolico hiše, saj trta in sadno drevje kar nekaj let ni bilo obrezano. Ko prideš v novo okolje, ne poznaš nikogar. Ne poznaš obrtnikov, ki bi lahko odpravili pomanjkljivosti. Takoj ob najinem prihodu so se sosedje ponudili za pomoč, tako z nasveti kot tudi s konkretno pomočjo. Sicer pa je bil

moj prvi vtis, da je Dobrna zelo lep kraj. Vsaka hiša je lepo urejena, vse polno je cvetja, tako na hišah, kot tudi v njihovi okolici. Ljudje so tu res zelo prijazni. Spoznal sem tudi lokalne kmete, pri katerih se lahko oskrbujeva z lokalnimi pridelki. Vključil sem se tudi v društvo upokojencev, turistično društvo in v združenje borcev za vrednote NOB.

Med mojimi vdranji po svetu sem imel priložnost spoznati, na kako raznolikem planetu živimo. Ta različnost nas lahko bogati, vendar se znova in znova pokaže, da tega določena politika ne sprejema. Ta čas divja po svetu več kot 50 vojaških spopadov, nekateri tudi v naši neposredni soseščini. V takih okoliščinah se moramo zavedati, kako pomembno je ohraniti mir. Ugotovil sem, da sta predvsem pohlep in nestrpnost oziroma sovraštvo poglavitna podžigalca za tragedije posameznih narodov ali držav. Gonilec nesreče pa je postavljanje samega sebe nad nekoga drugega. Izgovori so različni od tistega, da je nek narod »božje ljudstvo«, do verske nestrpnosti. Pred nami pa je še tretji razlog za nove vojne, to je bitka za vodne vire. Slovenija je ena tistih srečnih držav, ki ima zaenkrat dovolj zdrave pitne vode. Toda če bi se zgodilo, da nam zavladajo zanikovalci podnebnih sprememb in »apostoli« dobička za vsako ceno, se lahko zgodi, da bomo ostali brez tega bogastva. Dobrna je bogata z vodnimi viri in ena od odlik njenih prebivalcev je skrb zanje.

V tej skrbi se povezujejo številna društva, ki jih je res veliko. Zgovoren je podatek, da pride na občni zbor turističnega društva več kot 200 članov. Tudi to govori o povezanosti ljudi v tej lokalni skupnosti.

Še ena značilnost Dobrne je pritegnila mojo pozornost, to je spoštljiv odnos do preteklosti. Pri tem izstopa prizadevanje Združenja borcev za vrednote NOB. Vzorno skrbijo za pomnike boja za svobodo in ohranitev slovenskega naroda ter sodelovanje z zavezniki. Tako so na primer oktobra 2024 v Vrbi posadili v Vrbi 10 jablan v spomin na posadko strmoglavljenega ameriškega bombnika, redno oskrbujejo spomenike, ki so postavljeni v čast borcem XIV. divizije. Eden takih je na osrednjem trgu Dobrne. To še toliko bolj cenim, ker sem otrok enega teh borcev.

Več kot desetletje je minilo, kar sem se priselil v Dobrno. V tem času sem spoznal veliko ljudi in moj temeljni občutek je, da je to kraj dobrih ljudi. Doslej še nisem srečal nekoga, ki bi ne bil pripravljen ustreči, če je le mogoče. Tudi zaradi te izkušnje sem vesel, da sem po času potovanja po svetu postal občan Dobrne. In občutek imam, da sem tukaj sprejet.

Ludvik Škoberne

RAZISKOVANJE IN USTVARJALNOST UČENCEV OŠ DOBRNA V PROJEKTU *TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA*

Učenci Osnovne šole Dobrna že vrsto let aktivno sodelujejo v projektu **Turizmu pomaga lastna glava**, ki ga organizira Turistična zveza Slovenije. Namen projekta je spodbuditi mlade k raziskovanju domačega kraja, razvijanju turističnih idej ter predstavitvi trajnostnega in doživljajskega turizma na zanimiv in inovativen način.

V zadnjem desetletju so učenci s pomočjo mentorjev ustvarili številne raziskovalne naloge, ki predstavljajo bogato kulturno in naravno dediščino našega idiličnega turističnega kraja in bogatijo turistično ponudbo Dobrne ter prispevajo k večji prepoznavnosti kraja. Med njimi so:

- **Stare kmečke žitne jedi iz krušne peči v Dobrni** – obujanje tradicionalnih receptov in pomen krušne peči v kulinarčni dediščini.
- **Vodna učna pot Dobrna** – predlog tematske poti, ki obiskovalce vodi med vodnimi točkami in spodbuja okoljsko ozaveščenost.
- **Dobrna** – naravni rezervat zdravja in življenjske moči – ideja, ki združuje zdravilne dejavnike narave in termalne vode v celostno turistično doživetje.
- **OŠ Dobrna praznuje** – raziskava zgodovine šole in njenega pomena za skupnost.
- **Vzpon za milijon** – športno-dobrodelni projekt z elementi promocije gibanja in solidarnosti.
- **Ful so dobre** – kulinarčna raziskava o palačinkah, obogatena z ustvarjanjem izvirnih receptov in promocijo lokalnih dobrot.

- **Pojdi z menoj** – doživljajska turistična pot, ki obiskovalca vodi skozi skrite kotičke Dobrne s pomočjo zgodb in izzivov.
- **Po energijo v zdraviliški park** – projekt, ki poudarja zdravilne in energetske točke v naravi ter vabi k sprostitvi v objemu zelenja.
- **Krokar tura** – avantura – pustolovska kolesarska pot, ki nagovarja mlade obiskovalce k igri, gibanju in tudi raziskovanju gozda.
- **Fotograf za en dan** – ustvarjalna turistična izkušnja, ki obiskovalcem ponuja možnost, da odkrijejo Dobrno skozi objektiv in ustvarijo nepozabne spomine. Z nalogo smo želeli tudi obuditi spomin na mojstra in umetnika, fotografa Josipa Pelikana, ki je v začetku 20. stoletja deloval tudi v našem kraju in bil prepoznaven doma in v tujini.

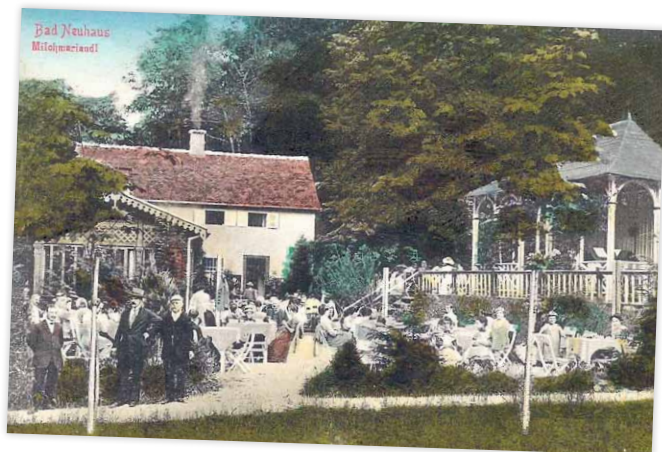
Idila Dobrne (2025) – najnovejši projekt, ki združuje naravno lepoto, gostoljubnost kraja in pomirjujočo moč mirnega in zelenega podeželskega okolja. Gre za vizijo Dobrne kot kraja, kjer obiskovalec najde svojo »idilo« – mir, sprostitev in navdih. In ker je letošnja tema Tradicija v trendu smo v okviru le-te želeli natančno spoznati pevsko tradicijo domačega kraja in v kraju, kjer se veliko poje, pesem pa prenaša iz roda v rod, izbrati eno pesem, ki je poznana domačinom oz. je nastala v Dobrni. In izbrali smo jo – Idilo Dobrne in jo preoblikovali v nove, modernejše ritme, saj upamo, da jo bomo tako približali našim vrstnikom in jo ohranili še za naslednja desetletja.

Vsaka od raziskovalnih nalog je nastala na podlagi terenskega raziskovanja, pogovorov z lokalnimi prebivalci, sodelovanja s turističnimi organizacijami in predvsem z veliko mero radovednosti in ustvarjalnosti učencev. Svoje projekte so učenci predstavljali tudi na turističnih tržnicah, kjer so prejeli številna priznanja in pohvale.

S tem delom učenci ne le spoznavajo turizem in dediščino svojega kraja, temveč se učijo raziskovanja, podjetnosti, timskega dela, javnega nastopanja in kreativnega razmišljanja – veščin, ki jim bodo koristile tudi v prihodnosti.

Sonja Špegel,
mentorica

J. Barilovic Dobrua

Partija iz Daska

— SINCE 1403 —

TERME DOBRNA

HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE

ELEKTRO JEZERNIK

www.elektro-jezernik.si

www.peor.si

peOR

Gradbeno podjetje Celje d.o.o.

PEOR d.o.o. | Celjska cesta 2a | 3212 Vojnik

PROFILPLAST

- RASTLINJAKI PO MERI
- PVC OGRAJE

www.profilplast.si

spekter

Specialist za barve št. 1

AKSEL

www.aksel.eu

- TEKSTIL
tisk in vezenje na tekstil
- DIGITALNI TISK
panoji, nalepke ...
- UV BARVNI TISK
pisala, vžigalniki, obeski ...

☎ 041 679 286

✉ aksel.skaza@gmail.com

f fb.com/akseldoo

TURISTIČNO DRUŠTVO
DOBRNA
1955 – 2025

IZDAJATELJ: Turistično društvo Dobrna

AVTORICA: Marija Deu Vrečer

LEKTURA: Herta Rošer

OBLIKOVANJE: VOIA, Janja Vogrin s.p.

FOTOGRAFIJE: arhiv Turističnega društva Dobrna,
arhiv Občine Dobrna, arhiv ZTŠK Dobrna,
Bojan Vrečer, Niko Smrečnik

TISK: GrafiD, Jasna Golc Goleš s.p., Žalec

NAKLADA: 300 izvodov

IZDAJA: maj 2025

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.2:338.48(497.4Dobrna)(091)

DEU Vrečer, Marija

Turistično društvo Dobrna : 1955 - 2025 / [avtorica Marija Deu Vrečer ; fotografije arhiv

Turističnega društva Dobrna ... et al.]. - Dobrna : Turistično društvo, 2025

ISBN 978-961-07-2715-6

COBISS.SI-ID 235042819

Občina Dobrna

turistično društvo

Dobrna

Ob izidu jubilejne publikacije se zahvaljujemo Občini Dobrna ter vsem tistim,
ki ste nam skozi dolga leta stali ob strani, nam pomagali in nas spodbujali pri našem delu.

www.turisticondrustvodobrna.si

